

87072/M

2-ik. KIADÁS

ajánlom

Rákóczi Ferenc

RÁKÓCZI INDULÓ.

ZONGORÁRA.

PETŐFI SÁNDOR SZÖVEGÉVEL ÉS

RÁKÓCZI ÉLETRAJZÁVAL

JÁMBOR SIMON
HANGJEGYMETSZŐ INTÉZET ÉS
ZENEMŰKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCZA. 3

ÁRA: 1 korona.

Rákóczi Induló.*)

Szöveget írta: PETŐFI SÁNDOR.

Lelkesen.

Zongora.

Trom-bi-ta har-sog   dob pe-reg,   Kész a csa-tá-ra   a se-reg, E-
Trom-bi-ta har-sog   dob pe-reg,   Ez lel-ke-si-ti   a ma-gyart, E-

lő-re! Si-vit a   go-lyó cseng a   kard! E-lő-re, e   lő-re!
lő-re! Si-vit a   go-lyó cseng a   kard! E-lő-re, e   lő-re!

Föl a zász -   ló-val ma-gas - ra   Hadd lás-sák és   hadd ol-vas-sák

Raj-ta szent   szó van sza - bad-ság.   A ki magyar a   ki vi-téz   Az el - len-ség-

gel, az   el - len-ség-gel szembe néz   Mindjárt vi-téz   mi-helyt ma-gyar   ő s az Is -

*) II. Rákóczi Ferenc kedvenc indulója, ki állítólag a szerencsétlen zsbói csata után hallotta először Barna Mihály Cigányzenésztől, hangjegyekre először Ruzsicska Ignác a veszprémi székesegyház karmestere alkalmazta. Bihari Jánosnak ki a régi Rákóczi nótának is egyik legbuzgóbb fentartója és terjesztője volt, halála után az induló majdnem feledésbe ment, míg csak 1839-40 Liszt Ferenc pozsonyi és pesti hangversenyei alkalmából fel nem eleveníti. Ez évben Erkel Ferenc átírja az indulót mely Wagner József akkori pesti műárosnál megjelenik. Berlioz Hector hírneves francia zeneszerző 1841-ben Pesten időzése alkalmából hangszerelte s nemzeti közkincsévé emelte. Az itt letett Rákóczi indulót Bihari játéka szerint az eredeti kézírathoz való ragaszkodással adja közre a kiadó

L. A.

ten e-gyet, e-gyet akar, e-gyet akar, E-lő - re, e - lő - re e - lő - re Vé-
Vége.

Trio.

res a föld vé-res a föld lá - bam a - latt Le - lőt-ték a paj-tá-so-
 se le - szek, én se le - szek rossz-szabb ná - la Be - ro - hanok a halál-

mat, vé - res a föld le - lőt-ték a paj - tá - so-mat Én
 ba, be - ro - ha - nok be - ro - ha - nok a ha - lál-ba. E -

lő-rel Ha le - hull a két ke-zünk is, E - lő - re, e - lő - rel Ha mindnyájan, ha mindnyájan

itt ve - szünk is, E - lő - rel Hogy ha el kell veszni, hogy ha el kell vesz-

ni No - sza mi veszünk el, mi ve - szünk el, mi, nem a ha-za E - lő - rel E - E - lő - rel

Az indulót előlről „Vége“-ig

II. Rákóczi Ferencz.

I. R. Ferenc Erdélyi fejedelem és Zrinyi Ilona fia született 1676 március 27-én, Borsiban Zemplén megyében; Munkács feladása után a császári uralom felülkerekedik és Rákóczy árváit Ő felsége gyámsága alá helyezik, azzal az utasítással, hogy a fejedelemasszony velük együtt rangjához illő kísérettel, Bécsben fog lakni, a honnan csak a felség engedélyével távozhatik. A császáriak a maguk idegen és abszolutisztikus légkörébe akarták vonni a 12 éves Rákóczyt is, hogy elszigetelven nemzetétől, érdekeiknek megfelelő német főúrrá tegyék. Kolonics Lipót bibornok a magyaroknak és önállóságra való törekvéseiknek esküdt ellensége, vállalkozott e szégyenteljes feladat végbevitelére. Kolonics az 1688 március 27. Bécsbe érkezett Rákóczi családból Rákóczi néniét a 16 éves Juliát az Orsolyák klostromába vitte, egynehány nappal később Rákóczinak is végbucsut kellett venni édes anyjától, a kit soha többé nem látott, mert a bibornok rendelkezése a csehországi Neuhausba a jezsuiták ottani kollegiumában helyezték el. Később Lipót császár örökös jószágait visszaadta, de a midőn a francia udvarral folytatott levelezését a bécsi kormány felderítette 1701-ben elfogták és Bécs-újhelybe ugyanazon börtönbe zárták, melyből nagyatyja Zrinyi Péter 30 évvel azelőtt a verpadra lépett. Nyilvánvaló hogy veszve van, ha meg nem szabadítják. A mikor Rákóczi felesége a hessen rheinfelsi uralkodó gróf leánya Mária Amália férje elfogatásáról tudomást szerzett, azonnal Bécsben termett, s tudatta, hogy az angol, porosz, mainzi és hannoveri követeknél tett lépései következtében, ezek már rendelkezést kaptak ügyének támogatására. Megnyerték Rákóczi börtönőrt is, Lehmann Godofréd dragonyos kapitányt, a ki Rákóczit dragonyos közlegényi ruhában megszöktette; ekkor menekült Rákóczi Lengyelországba, 1703-ban bejött Magyarországra s az elégedetlenek élére állott, s megkezdte azon szomorú, de dicső emlékü harcot az osztrák abszolutizmus ellen, mely a magyar történelemben a „kuruc világ” néven ismeretes. Kliniec nevű faluban Lawocsne mellett fogadta az Esze Tamás vezetése alatt megjelent csapatokat, rossz parasztpuskákkal fegyverzett 200 gyalogost és 50 lovas. Serege 3000 főnyire szaporodott, Rákóczi Vereckén át bejött az országba, „átléptem — ugymond — Magyarország határát mint Caesar a Rubicont, hogy ne legyenek a lengyelek terhére.” Seregével elfoglalta Huszt várát és

1703. szeptember 26-án már azt irhatta XIV. Lajosnak, hogy hatalmába ejtette az országot egész a Dunáig. Mire „kinyílt a kikelet” kezében volt a Dunántul nagy része is. Ekkor tette közzé *Recrudescunt vulnera inclytae gentis Hungariae* (fölrpedeznek a nemes magyar nemzet sebei) kezdetű világhírű kiáltványát, hogy igazolja ország világ előtt támadását. 1707-ben Erdély fejedelmének igttatott be és ennek dacára sem tudott annyi erőt gyűjteni, hogy a hatalmas bécsi kormánnyal szemben huzamosabb ideig fentarhatta volna magát és mert a halogatás kész veszedelem lehetett volna Károlyi, Rákóczi távollétében 1711 május 1-én Szatmár mellett a nagymajtényi mezőn 12000 főnyi felkelővel lerakatta a fegyvert, és Pálffyval mint a császári biztossal megkötötte a szatmári békét. A békekötés egy példányát megküldötték Rákóczinak megerősítés végett a mire azonban Rákóczi nem volt hajlandó. 1711 és 1712. Lengyelországban maradt majd Danckába (Danzig) teszi át lakóhelyét, a hol Sárosi gróf név alatt élt, majd Angliába később Franciaországban élt. 1717 szeptember havában a háboruban szorongatott Törökország meghívására 40 tagból álló kísérettel utnak indult és Spanyolország érintésével október 10-én szállott török földre Gallipoliban, a hol fényes fogadtatásban volt része, Rodosztoban telepedett le végleg és követték őt Bercsenyi, Forgács Simon gróf, Esterházy Antal gróf Csáky Mihály gróf, Mikes Kelemen stb. Halála előtt a szerető szív odaadó gondosságával intézkedett hátrahagyott családjá és igazi családjá, szerető bajtársai érdekében. Mindezekről megemlékezett valami adománnyal 1732 okt. 17-én kelt végrendeletében, melynek végrehajtásával négy francia királyi herceget bizott meg. A nagyvezérnek és Franciaország konstantinápolyi követének külön levélben kötötte szívére, az árván hagyott bujdosókat, hogy azokról gondoskodni ne feledkezzenek meg. Testének belső részét a rodostoi görög templomban, szívét Grosboisban temették el. Tetemét hű kamarása Mikes Kelemen a porta engedélye megérkezvén 1735 jul. 6-án Konstantinápolyba vitte és az ottani galatai, akkor jezsuiták templomában, a fejedelem végakaratahoz képest, édes anyja Zrinyi Ilona mellé helyezte el. Neje † Párisban, 1722, két fia József † utódok nélkül 1738 és György mely utóbinak sorsa 1727-től fogva ismeretlen.

L. A.